

KŘIK AŽ ŘEV

Děšť šuměl sotva slyšitelně za pečlivě zavřeným oknem, přestože venku se z nebe valily proudy vody jako v tropech. Praha byla šedivá a neslyšela, co se děje u nás doma. Okna byla dvojitá a těsnila. Seděla jsem u piana a hrála stupnici, ale kdyby se mě táta náhodou zeptal jakou, nevěděla bych. Představovala jsem si, jak hraju a zpívám pro celou třídu, jak mě všichni nábožně poslouchají a zkouší zpívat se mnou.

Hlasité klení, rána jako z děla a nakonec řev raněného býka s prásknutím dveří mne vytrhlo ze snění. Když jsem se narodila, řvala jsem prý neobyčejně silným hlasem. Očividně jsem to zdělila po tatínkovi. Ale děda říkal, že to byla nechuť narodit se do komunismu, a mamčininy kamarádky sudičky z toho usoudily, že budu operní pěvkyně. Také zazněla hláška, že bych mohla být klavíristka nebo zlodějka vzhledem k prstům u novorozence neobyčejně dlouhým. Navzdory populárnímu heslu *kdo nekra-
de, okrádá rodinu*, rodiče raději zvolili hudbu.

Začala jsem hrát, ještě mi nebylo pět, a už nevím proč, ale vyžádala jsem si piano a zbožňovala svou báječnou, tichou paní učitelku Zoju i její obrovský klavír. Milovala

jsem také svoje pianino, které tatínek zakoupil za peníze utržené prodejem motorky se sajdkárou, v níž maminka nechtěla jezdit. Přestože na pianinu stál natažený budík, co drnčel nemilosrdně vždy až po hodině (což bylo povolání, že toho můžu nechat), většinou jsem hrála dál. Seděla jsem u piana a byl ode mě pokoj, naši ani nemuseli zapnout televizi. Dnes se děti vrhají bez pobízení k počítačovým hrám a já nevím, zda jsem se vrhala k pianu sama od sebe nebo abych unikla rodičovskému křiku a hádkám. Zasludou toho jsem si již v útlém věku vypěstovala slušnou techniku, moje milovaná paní učitelka mě chválila a říkala, že mám talent. Nevěděla jsem sice, co to je, ale ona by mi určitě nic ošklivého neřekla. Od piana jsem se většinou skulila k lavici s víkem, pod kterým byla ukryta moje zoologická zahrada. Pannu jsem měla jen jednu. Hrála jsem si víc se zvířátky, stavěla jim vesničky, džungle, cestovala dřevěným letadlem od dědy po celém světě, vařila jsem jim a také jsem byla jejich osobní lékařkou. Kromě nich byly v lavici barvičky, blok, pár knížek, a tak moji svěřenci chodili do školy a já je pečlivě vzdělávala. Střídala jsem se i v roli rodičů, chvíli máma, chvíli táta, protože obojí je třeba.

„Aničko, pojď to sebrat!“ ozvala se z kuchyně maminka potom, co táta vyletěl z bytu jako tornádo.

Složila jsem noty a přemýšlela, co to asi bylo za ránu a co budu sbírat.

„Ančo, ty neslyšíš?“

„Už letím!“ zařvala jsem tatínkovým stylem a hnala se do kuchyně, kde se válelo na zemi šuple, které můj cholerický otec vytrhl z kredence, protože ho nemohl

otevřít. Mrštil s ním tak, že se jeho obsah rozlétl po celé kuchyni.

„Cvok...“ pronesla maminka v klidu. Sedla jsem si na bobek. V naší malé, zářivkou osvětlené kuchyni s oknem do světlíku jsem se snažila posbírat od mycího stolu až po kredenc všechno to, co se nerozbilo, i to, co už nikdy nikdo neopraví. Jako třeba babiččiny brýle.

Mycí stůl byl podle mého názoru úžasný vynález. Pod pracovní stolní deskou bylo obrovské šuple, které ukrývalo dva škopky. Do jednoho se nalila horká voda na nádobí, někdy případně na mě (to když měl tatínek přes vanu prkno a koupelnu proměnil ve fotolaboratoř), a do druhého se odkládalo to, co už bylo čisté. Po použití se škopek vyjmul, špinavá voda vylila do záchodu a šuple se zasunulo zpět. Proti dnešním myčkám úžasně zajímavá věc, z níž vycházely věci čisté, bez nehorázné spotřeby elektřiny a vody, bez nadbytečných chemikálií, a nerozbité. Délka umývání závisela na rychlosti vašich rukou. Pak se škopky vytřely hadrem a nemusely se prohánět dalším cyklem, který by je s velkým humbukem a vřískající reklamou vyčistil do bezvědomí.

Vyštourala jsem pilníček na nehty, který se zasekl za nohou mycího stolu. Bylo mi osm a zcela vážně jsem přemýšlela o tom, že sňatek mých rodičů byl patrně omyl. Tatínek s maminkou se hádali, tatínek řval a maminka syčela potichu jako had. Když toho měla dost, tak zavelela a dupla. Vzápětí se vodili za ruce, objímali se a posílali mě k babičce a dědovi. Teprve mnohem později mi došlo,

jak velice se milovali. Byli svým vztahem tak zaujati, že se mou osobou příliš nezabývali. Slunečno bylo pro mě doma zřídkakdy, ale naštěstí jsem měla dva páry úžasných prarodičů.

Sbírala jsem obsah zdevastovaného šuplíku a uvažovala o tom, že se vlastně mám docela dobře. Kamarád Jirka, který bydlel přes ulici, měl tátu ožralu a ten každý večer, když přišel z hospody, mlátil jeho i jeho maminku, navíc řval sprostá slova, která můj táta nikdy neříkal, jen maminka mi občas jednu lupla, když jsem za něco mohla. Snažila jsem se, abych za nic nemohla, jenom mi to někdy nevyšlo. Druhý kamarád, Vlastimil, jednou svého ožralého tátu kopl do holeně, když chtěl mlátit jeho mamku. Ale Vlastík je o dost starší, a tak se mu to povedlo a pak utekl. Naše maminky byly kamarádky a my chodili s klukama sáňkovat a slibovali si, že jednou založíme kapelu.

„Prosím tě, už to máš, nebo to budeš sbírat celý den?“ přerušila maminka moje myšlenky.

„Dojdi s odpadkama a zastav se u babičky. Připomeň jí, aby mi koupila Niveu a vajíčka, než k nám půjde.“

Bydleli jsme v pátém patře bez výtahu, seběhla jsem ze schodů do nebe, vyhodila odpadky a utíkala do kopce naší ulicí až k vyšehradskému tunelu. Prolétla jsem ho kosmickou rychlostí, protože jsem se tam bála, a za chvíli už jsem stála na hradbách. Dívala jsem se na Prahu a slunce nad Vltavou. Celý park byl divoký, zarostlý křovinami, tajuplný jako jeho historie. Vlezla jsem na skálu, prolezla křovím ke zříceninám, tam kde stával Libušin hrad, usadila se na své obvyklé místočko, zavřela oči a už tu byli.

Rytíři na koních, dámy v dlouhých šatech s dlouhými vlasy. Všichni byli zaprášeni a trochu v mlze. Zdálo se, že šeptají. Tlumený zvuk z pohádky. Nerozuměla jsem, co povídají. Slunce se schovalo za mrak a všechno se to rozplynulo. Škoda.

Milovala jsem Vyšehrad a tenhle svůj tajný rituál. Byl tu klid, zeleno a krásně. Příběh kněžny Libuše mne fascinoval, slyšela jsem ho v mnoha verzích, záleželo na tom, kdo byl vypravěčem. Názor na tajuplnou kněžnu byl jiný v podání mých židovských dědeček, katolických babiček, tatínek svou pohádku o Libuši měnil podle toho, jaká byla doba a byl-li, či nebyl-li ve straně. V mamčině vyprávění byla úžasná kněžna Libuše krásnou princeznou, která předpovídala budoucnost a říkala lidem, že ženské nemohou vládnout bez mužských a naopak. Na vyšehradském hřbitově jsem navštěvovala pravidelně oblíbené hrobky, a vůbec mi to nepřišlo smutné. Chodila jsem si sem psát básničky a pohádky, vznikala tam většina domácích úkolů a slohových prací. Sedávala jsem na hrobě, kde byla pohřbená paní Anna Trnková, rozená Tichá. U jejího jména bylo napsáno *Vzorná žena a nezapomenutelná maminka*. Přála jsem si, abych ten nápis měla jednou na svém hrobě já, a slibovala jsem si, že budu úúúplně jiná než moje maminka.

V parku jsem záviděla dětem, které měly brášku nebo sestřičku, všichni si měli s kým hrát a povídat. Bohužel jsem se dozvěděla, že jsem byla velké a tlusté mimino, zničila jsem mamince figuru, a tím pádem není šance na to, že by si přivádění dalšího potomka na svět chtěla zopa-

kovat. Maminka navíc, darujíc mi život, nesmírně trpěla. Potom již trpěla stále, bylo to v její povaze, a tak se tatínek staral, aby nemusela nikdy pracovat a měla se dobře. Vrývala jsem si do paměti, že až budu velká, tak nebudu trpět a budu pořád silná a zdravá.

Maminka byla nádherná. Smaragdové oči a mahagonové vlasy s porcelánovou pletí a štíhlým pasem z ní vytvořily to, kvůli čemu muži dělají totální nesmysly, chtějí nasažit život a umírat. Já jsem se bohužel potatila. Tatínek byl fešák a všichni říkali, že je celý Elvis Presley. To je prima, když je člověk chlap, ale to nebyl můj případ a to tatínka celý život mrzelo.

Babička s dědou byli rádi, že jsem holka, babička mi česala copy a děda mě naučil spoustu klukovin. Bydleli hned za rohem v sousední ulici, a tak jsem proletěla tunelem zpět a zazvonila na jejich dveře.

„Co dejcháš jak čtyři? Zase jsi byla nahoře, vid’?“ pošepstal mi děda. Věděl, že přes zákaz rodičů na Vyšehrad chodím, ale nikdy to na mě nevyzradil.

„Babi, máš koupit mámě Niveu a vajíčka, až půjdeš nahoru...“ zavřískala jsem.

„Co takhle hodinky s vodotryskem, to by nechtěla?“ mračil se děda. Ale babička vzala kabelku a zavelela:

„Obout... Oba dva a jdeme.“

Poskakovala jsem celou cestu kolem nich a děda mě učil pískat na prsty před obchodem, než babička nakoupila. K tatínkově nelibosti u nás babička s dědou byli každý den, anebo já byla u nich, s čímž souhlasil.

Moje jméno Anna Zemanová jsem vždy považovala za příliš obyčejné, a tak jsem dědu zbožňovala ještě víc,

protože se jmenoval Augustýn Kvoch. Žádného jiného Augustýna jsem ve svém životě nepoznala, a tak jsem na dědu byla moc pyšná. Přišel do Prahy se svým bratrem Karlem jako mladík před druhou světovou válkou z Vídně a česky mluvil moc pěkně.

„Aničko, podej mi ten kudla!“

„Dědo, tu kudlu se říká.“

„No jo, tak mi podej tu nůž, ať můžu podříznout ten pták, píská dneska, jak když se zbláznil, a kazí to těm vostatním, jsem z toho hluchej.“

Děda totiž slyšel písničku *Já mám sedm kanárů* a asi to bylo to první, co slyšel česky. Udělalo to na něho takový dojem, že si je opravdu pořídil. To, že kanár zpívá, jen když je sám, tak to je lež. Těchto sedm zpívalo tak, že by jim sedm statečných závidělo. Kromě kanárů měli babička Boženka a děda Augustýn také kocoura, želvu a křečka. Měli se rádi, nikdy nekřičeli, byla u nich legrace a měli rádi mě, a tak mi vůbec nevadilo, že u nich skleničky nebyly zrovna průhledně čisté.

Rodiče mého tatínka k nám chodili jen zřídkakdy a mluvilo se o nich jako o Zemanových. Děda byl přísný, mluvil čtyřmi jazyky, učil mě hrát šachy, býval v ruských legiích a byl přítelem pana prezidenta Masaryka, od kterého dostal vyznamenání za statečnost, vechtrácký domek v Roztokách a později krásný byt v Praze. Babička byla lektorkou na dívčí škole a vyučovala ruční práce a etiketu. Oba byli vždy sterilně čistě oblečení, vymydlení a měli šlechtické vystupování.